

ПРАВИЛА КОМПОЗИЦІЇ В ПРОЕКТУВАННІ ІНТЕР'ЄРІВ МАГАЗИНІВ

І. О. Кузнецова, О.В. Вишневіська

Національний авіаційний університет

Анотація. Проаналізовано правила композиції, з яких визначені основні, які використовують при проектуванні інтер'єрів магазинів: єдність та гармонія, баланс, масштабність та пропорція.

Ключові слова: дизайн, правила композиції, інтер'єр магазину.

Аннотация. Кузнецова И. А., Вишневіська Е. В. **Правила композиции в проектировании интерьеров магазинов.** Проанализированы правила композиции, из которых определены основные, которые используются при проектировании интерьеров магазинов: единство и гармония, баланс, масштабность и пропорция.

Ключевые слова: дизайн, правила композиции, интерьер магазина.

Annotation. Kuznetsova I., Vishnevskaya O. **Rules of composition in planning of shops interiors.** Analysis of the rules of composition, of which identified key that is used in interior design shops: unity and harmony, balance, scale and proportion.

Keywords: design, rules of composition, interior of shop.

Постановка проблеми. Художня якість інтер'єру виявляється в здатності створити цілісне рішення за допомогою взаємозв'язку композиційних елементів та правил один з одним. Помилковим є намагання розділити приміщення на окремі шматочки, розробляючи їх окремо один від одного. Таке явище інколи зустрічається і при проектуванні інтер'єрів магазинів, що не допустимо, оскільки перше на що звертає увагу покупець - це інтер'єр та атмосфера магазину.

Зв'язок роботи з науковими програмами. Дана стаття написана в контексті рішення задач держбюджетній науково-дослідній роботі кафедри комп'ютерних технологій дизайну Національного авіаційного університету

№83/10.03.03 "Засади формування гармонійного предметно-просторового середовище міських утворень".

Аналіз досліджень і публікацій. Теорія композиції вивчена достатньо добре, але для проектування інтер'єрів недостатньо. Pipes A. [5] описує найважливіші на його думку, елементи та правила композиції, наводячи гарні приклади у вигляді ілюстративного матеріалу. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. [1] розглядають елементи композиції з точки зору геометрії.

В книзі за перекладом Антона Жигульського [2] представлені ведучі інноваційні проекти магазинів з описом та ілюстраціями. Kirkpartrick G. [3] та Pegler M. [4] у своїх виданнях надають численні ілюстрації по внутрішньому інтер'єру та екстер'єру магазинів. У трьох вище перелічених працях [2,3,4] описані ілюстрації магазинів без оцінки їх з точки зору теорії композиції.

Мета статті: виявити основні правила композиції, які використовуються при проектуванні інтер'єрів магазинів.

Виклад основного матеріалу.

Pipes виділяє такі композиційні правила: єдність та гармонія, баланс, масштаб та пропорція, контраст та нюанс, ритм. Дані правила можна переглянути на прикладі магазинів в таблиці №1.

Таблиця №1

Правило	Ілюстрації	Магазини
1	2	3
Єдність		Бутик Romanticism Китай

1	2	3
Гармонія		Бутик Stuart Weitzman Рим
Баланс		Дизайн першого поверху торгового центру Bosco Pi Москва
Масштаб		Patrick Cox Токіо
Пропорція		Бутик Fran QueenSense Токіо
Контраст		Dalki Theme Park and Shop Південна Корея

1	2	3
Нюанс		Бутик Exclusive Тель Авів, Ізраїль
Ритм		Бутик Rieker Росія

Всі елементи композиції треба ретельно обирати, контролювати та інтегрувати одне в одного, щоб створити щось цілісне.

Єдність – правило, яке має на меті поєднання усіх можливих елементів разом в правильних пропорціях з використанням правил гармонії, повторювання та варіації, що в сумі дозволяють досягти відчуття завершеності.

Найпростішим способом досягнення єдності є поєднання багатьох схожих об'єктів, форм та ліній. Така колекція схожих або зв'язаних об'єктів в композиції називається «тематичною єдністю». Як і в музиці, людський мозок любить відносну ступень повторення, але не велику. Також слід не забувати про варіативність. Такий прийом широко використовується й при проектуванні інтер'єрів магазинів. Наприклад, при виборі кольору та матеріалу полиць, стелі, підлоги.

Гармонія - це відношення і порядок множинності, узгодження та співрозмірність частин і композиційного цілого в ім'я органічної єдності, цілісності і завершеності архітектурного твору. Гармонія, що досягається всіма засобами архітектурної композиції розглядається як основа і необхідна умова прекрасного в архітектурі.

З точки зору естетики правила як єдність та гармонія нероз'єдно пов'язані між собою і не можуть існувати одне без одного.

Композиція може бути гармонійною та цілісною, та їй все рівно потрібно відчуття візуального балансу. Як і в природі – симетричність та асиметричність допомагають визначити цю особливість.

Невидима вісь об'єктів та їх відношення одне до одного повинно бути збалансованою й бути основною метою та результатом дії балансу.

Вирізняють симетричний та асиметричний баланс (формальний та неформальний), радіальний, баланс форми та текстури, кольору та важливості, позиції та напряму погляду, кристалографічний. У прикладі балансу наведеному в таблиці №1, баланс проявляється в асиметричній побудові полиць, які знаходяться на різних рівнях, але збалансовано між собою.

Масштаб та пропорція – обидва відносяться до розміру.

Масштабність - композиційне правило, яке виражає співрозмірність або відносну відповідність, яку сприймає людину різних форм архітектурного витвору до розмірів фігура. Систематичною є та фігура, яка складається із різних частин, які розміщені належним чином один відносно одного. Найчастіше за таку фігуру для правильного сприймання різних форм архітектурного витвору використовують розмір людини.

Пропорція являє собою відношення елементів в усіх його проявах. При сприйманні масштабності та пропорції в магазині можна запропонувати відносити його архітектурні форми до розміру фігури манекену, яка наближена до розмірів людини.

Контраст – різко виражені відмінності між однорідними якостями. Композиції побудовані на контрасті. Використовуючи дане правило при проектуванні інтер'єру магазину, можна виграти на контрастному співвідношенню інтер'єру та самого товару. Головне, щоб контрастний інтер'єр не відволікав увагу покупця від продукту продажу.

Нюанс – незначні, слабо виражені відмінності, ледь помітний перехід. Частіше при проектуванні магазинів, особливо при переході кольорів та візерунків.

Ритм – це візерунок, що утворено поєднанням виразності, повторюваності та тривалості елементів. В мистецтві – це рух погляду глядача поперек та уздовж композиції на основі повторюваності елементів, що було розміщено в певній структурованій варіації [5].

Ритм, як і надпис від руки, може бути різким та негарним, або гарним та витонченим. Він залежить від контрасту, що може бути між горизонтальними та вертикальними лініями, геометричними та об'ємними образами, або ж між повільним, гладким та швидким і різким переходами. У інтер'єрах магазинах часто використовують дане правило при проектуванні полиць або ж сидінь.

Висновки: Аналіз правил композиції виявив, що основними при проектуванні інтер'єрів магазинів є такі правила: єдність та гармонія, баланс, масштабність та пропорція.

Подальший напрям дослідження. Необхідно створення класифікації магазинів з точки зору елементів та правил композиції.

Література:

1. Михайленко В. Є., Яковлєв М. І. Основи композиції: Геометричні аспекти художнього формотворення. – К.: Каравела, 2008. – 304 с.
2. Магазины: лучшие проекты мира. – М.: ИД Жигульский, 2007. – 245 с.
3. Kirkpatrick G. Shops and boutiques / Forward by G. Armani. – New York: International, Inc., 1994. – 184 p.
4. Pegler M. Storefront and fasades. – New York: Retail reporting corporation, 1996. – 191 p.
5. Pipes A. Foundations of art and design / Second edition. – London: Laurence King publishing ltd, 2008. – 272 p.